Nor ginen

Herria ezagutzen

1

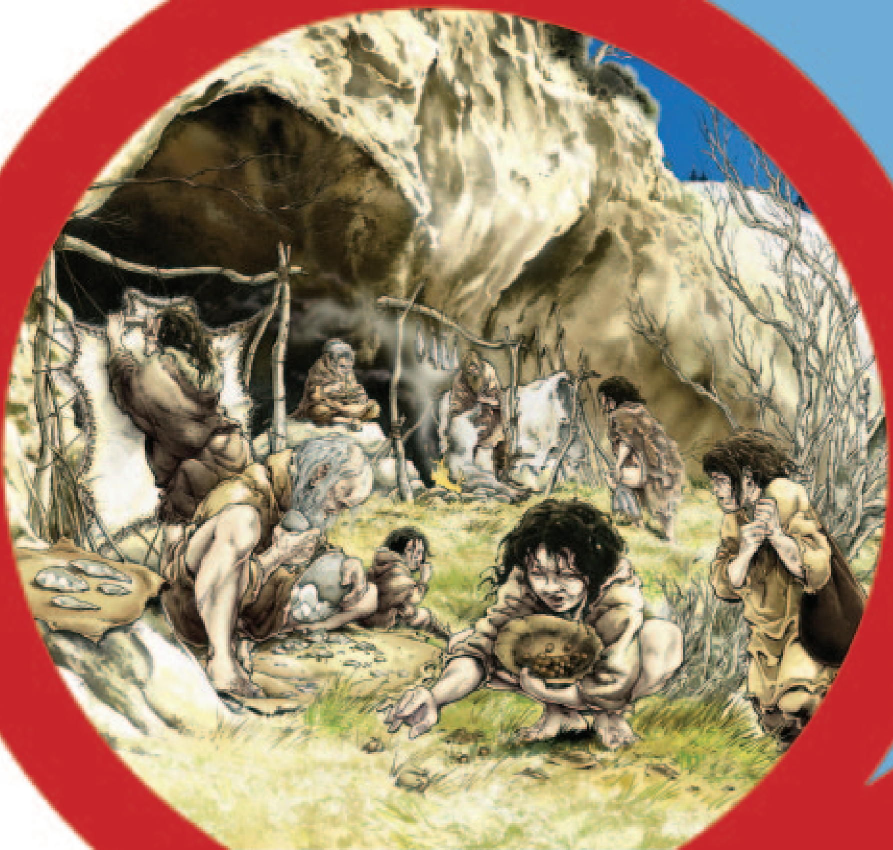

ARGITARATZAILEA: Erренteriako Udala. Euskara Zerbitzua
EGILEA: Hik Hasi Euskal Heziketarako Aldizkaria (Arantxa Urbe)
MAKETAZIOA: Antza komunikazio grafikoa, S.A.L.
ILUSTRAZIOAK: Juan Luis Landa
ARGAZKIAK: Errenteriako Udal Artxiboa, Aizpitarteko Lagunak, Luis Elberdin eta Hik Hasi
L.G: SS-1256-2009
Inprimatzailea: Antza komunikazio grafikoa, S.A.L.

OHARRA: 8. orrialdeko irudia SUA argitaletxeak aurrez argitaratua.

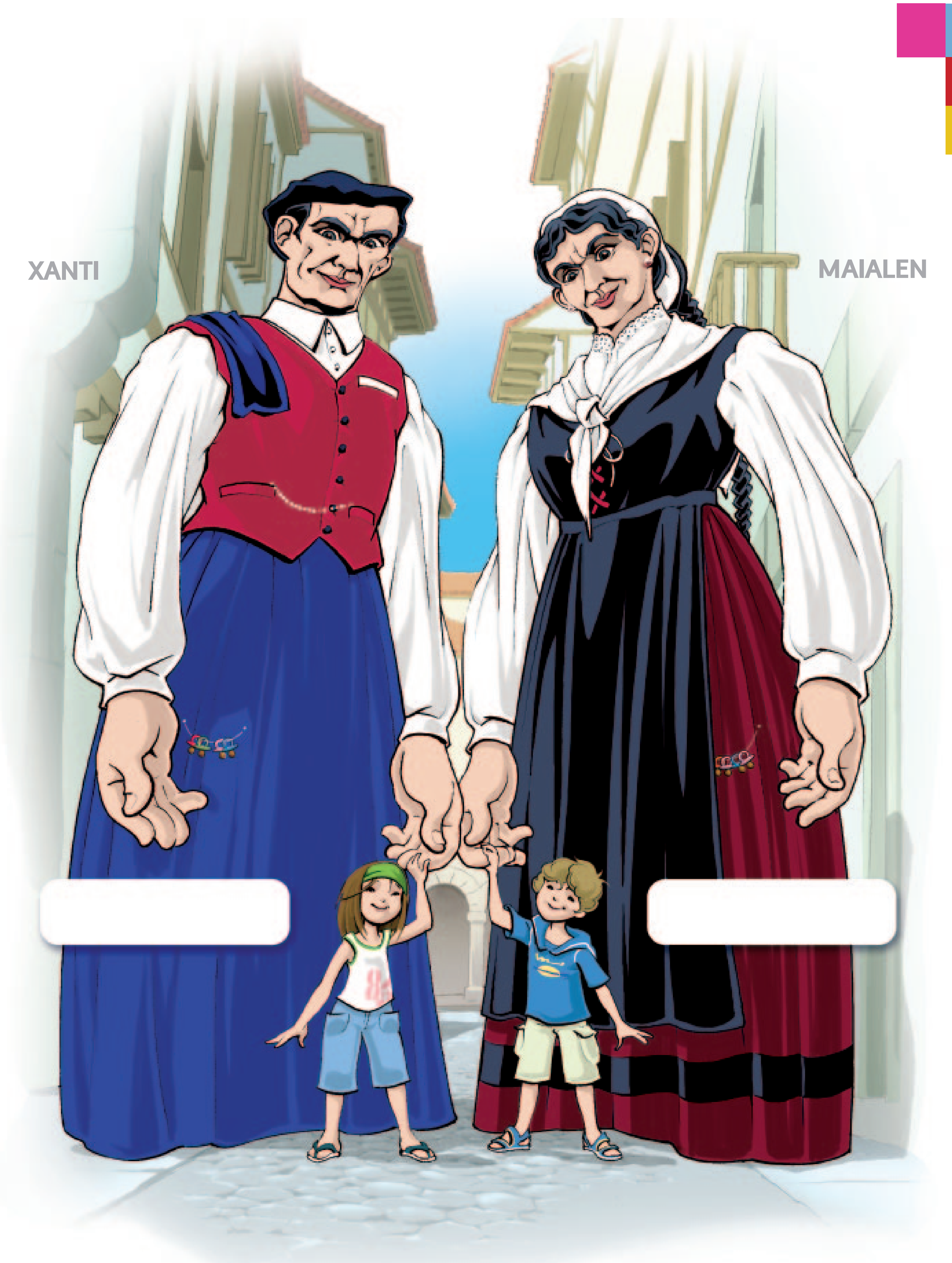

* ZERGATIK DUTE IZENA MAIALEN ETA XANTI?

. . . .

. . . .

* NORI EMAN NAHI DIOZU ZURE TXUPETEA? MARRAZTU SOKATIK ZINTZILIK.
* IPINI ZURE IZENA ETA LAGUN BATENA, NAHI BADUZU.

BIRIBILDU EZAGUTZEN DUZUNA.

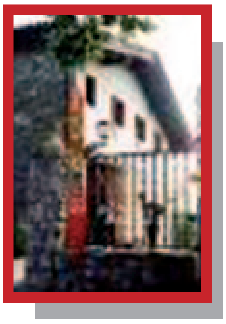

ZER DAKIZU?

....

....

....

....

....

....

....

ZER IKASI NAHIKO ZENUKE?

....

....

....

....

....

....

....

MARKATU EGIA DIREN ESALDIAK.

- ◯ HERRIA TXIKIA DA.
- ◯ HARRESIAK DITU.
- ◯ BIZTANLE ASKO DITU.
- ◯ ZOOLOGIKOA DU.
- ◯ BIDEGORRIA DU.
- ◯ IBAIAN AHATEAK BIZI DIRA.
- ◯ AIREPORTUA DU.

MARRAZTU GURE HERRIA.

HASIERA BATEAN...

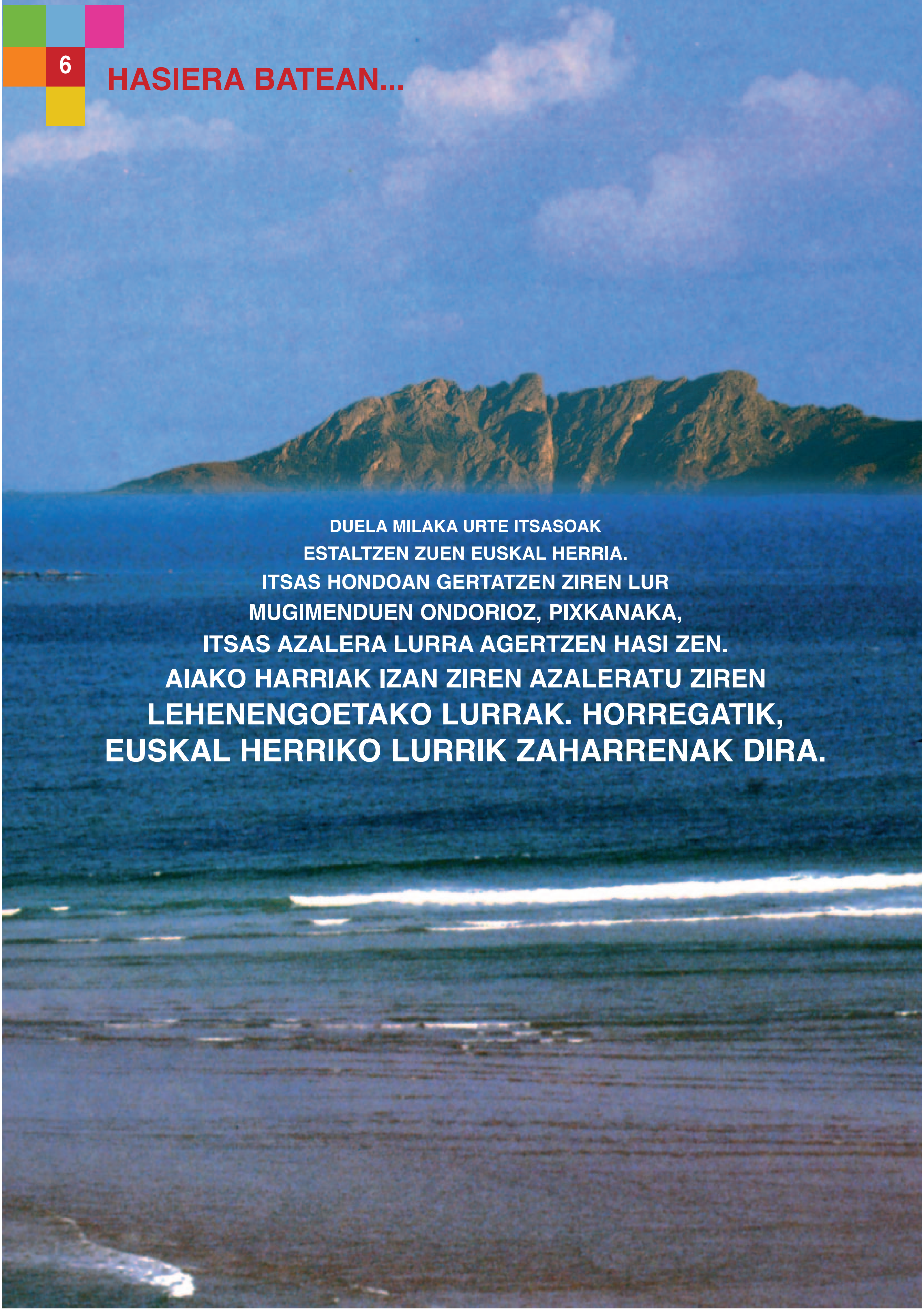

DUELA MILAKA URTE ITSASOAK
ESTALTZEN ZUEN EUSKAL HERRIA.
ITSAS HONDOAN GERTATZEN ZIREN LUR
MUGIMENDUEN ONDORIOZ, PIXKANAKA,
ITSAS AZALERA LURRA AGERTZEN HASI ZEN.
AIAKO HARRIAK IZAN ZIREN AZALERATU ZIREN
LEHENENGOETAKO LURRAK. HORREGATIK,
EUSKAL HERRIKO LURRIK ZAHARRENAK DIRA.

FOSILAK DIRA GARAI HARTAKO BIZIDUNEN AZTARNAK.

JARRAITU FOSILEN KODEA.

SORTU BIZITZA ITSASOAN ZEN.

. . . .

DITUZU. FOSILAK AURKITUKO MENDIAN

. . . .

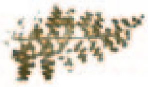

HEMEN DINOSAUROAK BIZITU. EZ ZIREN

. . . .

...DENA ITSAS AZPIAN ZEGOEN.

8 LEHEN GIZAKIAK

KALKULATU ETA IPINI LETRA BAKOITZA BERE LEKUAN.

Z	15-12
T	11-2
A	19-18
B	20-8
A	16-9
I	28-26
E	7+3
I	23-18
T	21-15
R	26-18
P	21-17
H	8+7

___ ___ ___ ___ ___ ___ ___ ___ ___ ___ K O

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KOBAZULOAK IZAN ZIREN HERRIKO LEHEN BIZTANLEEN BIZITOKIAK.

BADA KAKALARDO BAT AIZPITARTEN SOILIK AURKITUKO DUZUNA.

HOTZETIK ETA IZOTZETIK BABESTEKO AUKERATU ZITUZTEN KOBAZULOAK.

ENTZUN ETA BAI EDO EZ ADIERAZI.	BAI	EZ
KOBAZULOAK LANDARBASO INGURUAN DAUDE.		
AIZPITARTE HAMAR LEIZEK OSATZEN DUTE.		
LEHEN GIZAKIEK KOBAZULOAK FESTAK EGITEKO ERABILTZEN ZITUZTEN.		
AIZPITARTEN LEHEN GIZAKIEK EZ ZITUZTEN PINTURAK EGIN LEIZEETAKO HORMETAN.		
HAIEN AZTARNAK AURKITU DITUZTELAKO DAKIGU KOBAZULOETAN BIZI ZIRELA.		
ORAINDIK LEHEN GIZAKI BATZUK BIZI DIRA BERTAN.		

KOBAZULOETAN AURKITUTAKO AZTARNEI ESKER DAKIGU HAN BIZI IZAN ZIRELA GURE ARBASO HAIEK:

- HASIERAN HARRIA LANTZEN ZUTEN, SUHARRI MOTAKOA.
- ONDOREN, HEZURRAK LANTZEN HASI ZIREN.
- EHIZTARIAK ETA FRUITU BILTZAILEAK ZIREN.

HONA AIZPITARTEN AURKITUTAKO HAINBAT TRESNA.

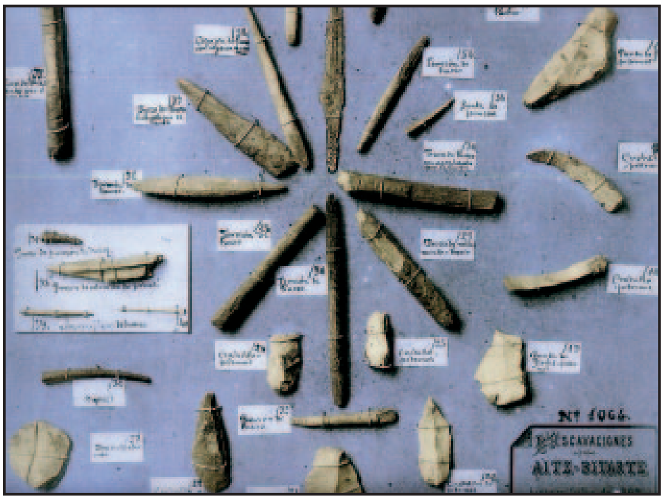

BA AL DAKIZU NOLA EGITEN ZUTEN SUA?

....

....

....

....

....

....

LEHEN GIZAKIAZ GAIN, ANIMALIAK ERE BIZI ZIREN.

EZABATU, ZURE USTEZ, GARAI HARTAKOAK EZ DIREN ANIMALIAK.

HARTZA

DINOSAUROA

ZALDIA

OREINA

PERIKITOA

KATUA

MAMUTA

TXAKURRA

OILARRA

BISONTEA

GURE LEIZEETAKO HORMETAN PINTURAK EZ BADAUDE ERE, ARTISTAK ZIREN GURE ARBASOAK. BEGIRA NOLA LANDU ETA APAINDU ZUTEN HEZUR HAU.

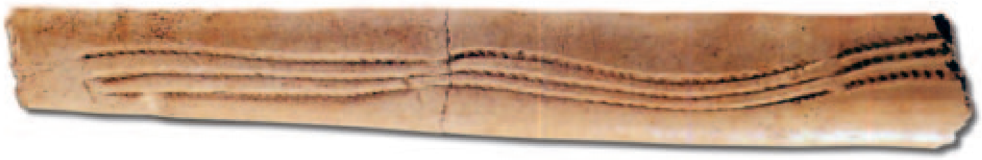

ZER JATEN OTE ZUTEN LEHEN GIZAKIEK?

ERANTZUN BAI ALA EZ

* OGITARTEKOAK: ....

* FRUITUAK : ....

* ARRAINAK : ....

* BELARRAK : ....

* HARAGIA : ....

* PATATA TORTILA : ....

* PASTELAK : ....

* MAKARROIAK : ....

PASAIA
LEZO
ARDITURRIKO
MEATEGIAK
DONOSTIA
AITZETAKO TXABALA
BERROZPIN
LUBERRI IKASGUNE
GEOLOGIKOA
TXORITOKIETAKO
ZUTARRIA
ASTIGARRAGA
OIARTZUN

LANGAGORRIKO ZISTA
AIZPITARTEKO KOBAZULOAK
HERNANI
GOIZUETA
ARANO

MARRAZKIA BEHATUZ TAULA OSATU.

AURRETIK	NEOLITOAN
KOBAZULOETAN BIZI ZIREN.	.... BIZITZEN HASI ZIREN.
ANIMALIAK EHIZATZEN ZITUZTEN.	ANIMALIAK ....HASI ZIREN.
HARRIA ETA HEZURRA LANTZEN ZUTEN.	.... ETA .... LANTZEN ZUTEN.
FRUITUAK BILTZEN ZITUZTEN.	LURRA .... HASI ZIREN.

TXABOLETAN • LANTZEN • ZAINTZEN • BUZTINA • EHUNA **KOKA ITZAZU TAULAN.**

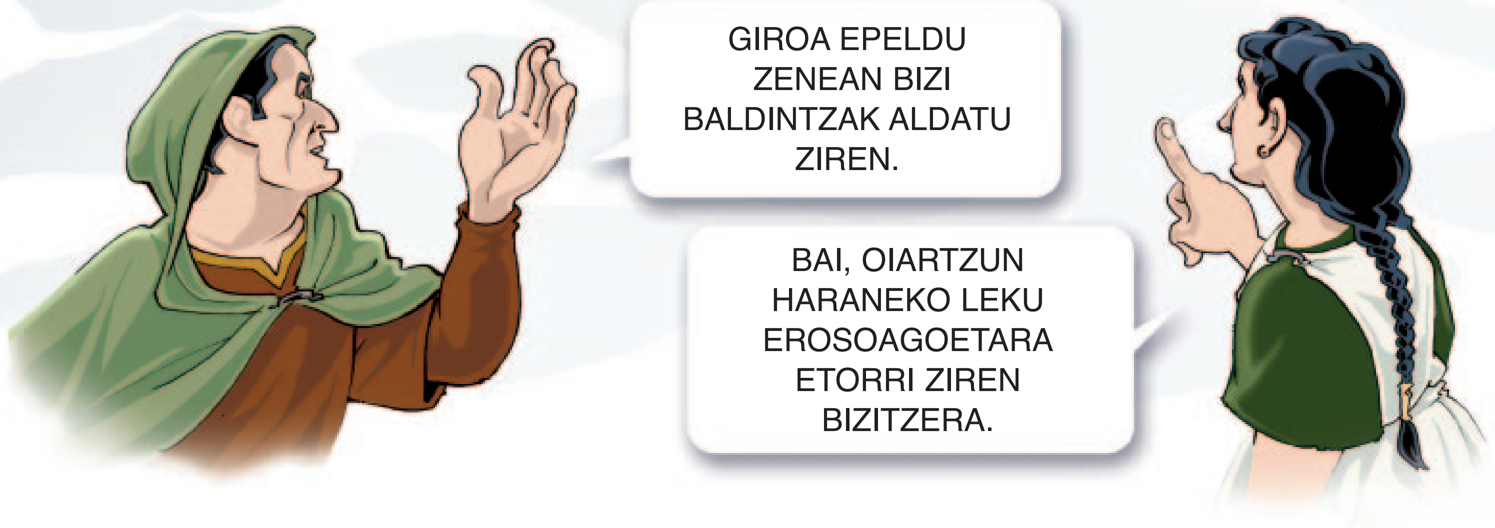

ZEIN DA ZEIN?

AITZETAKO
TXABALA
TRIKUHARRIA.

LANGAGORRIKO
ZISTA.

BERROZPIN I,
II, III
TRIKUHARRIAK.

TXORITOKIETAKO
ZUTARRIA.

GUK EZAGUTZEN EZ GENITUEN TEKNIKAK ZITUZTEN HERRIAK IGARO ZIREN HEMENDIK. METALAK LANTZEN, GURPILA ERABILTZEN ETA ABELGORRI ETA ZALDI AZIENDEN ABELTZAINTZA ERAKUTSI ZIGUTEN. KELTIARREK BURDINA LANTZEN IRAKATSI ZIGUTEN, ETA MAIRU BARATZAK EGIN ZITUZTEN GURE MENDIETAN.

MAIRU BARATZEN ERDIAN HILDAKOEN ERRAUTSAK LURPERATZEN ZITUZTEN.

ESKERRAK HAINBESTE GAUZA ERAKUTSI ZIZKIGUTEN!

AIPATUKO AL ZENITUZKE GAUR EGUN GURPILA ETA BURDINA BEHARREZKOAK DITUZTEN TRESNAK?

GURPILA 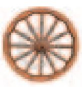	BURDINA
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .

HIZKI-SALDA HONETAN LEHEN GIZAKIEK ERABILTZEN ZITUZTEN HAINBAT TRESNA AURKITUKO DITUZU.

G	I	R	A	B	T	M	L
E	H	U	Z	P	A	I	A
Z	O	E	T	P	R	G	I
I	T	U	N	D	K	R	Z
A	A	I	A	E	U	U	K
M	G	U	L	U	A	N	O
E	R	A	O	A	G	A	R
A	R	P	O	I	A	G	A

MILAKA URTETAN TRESNA HORIEK GARATU EGIN ZIREN. GAUR EGUN EZ DITUGU ERABILTZEN.

AITZBITARTEKO LAGUNAK ELKARTEAK URTERO TXAPELKETA ANTOLATZEN DU LANDARBASON. PARTE HARTZEKO, LEHEN GIZAKIEK EGITEN ZITUZTEN MODUAN EGIN BEHAR DU NORBERAK BERE TRESNA.

ERAIKI ZURE TRESNA ETA IZAN ZU ERE PARTEHARTZAILE.

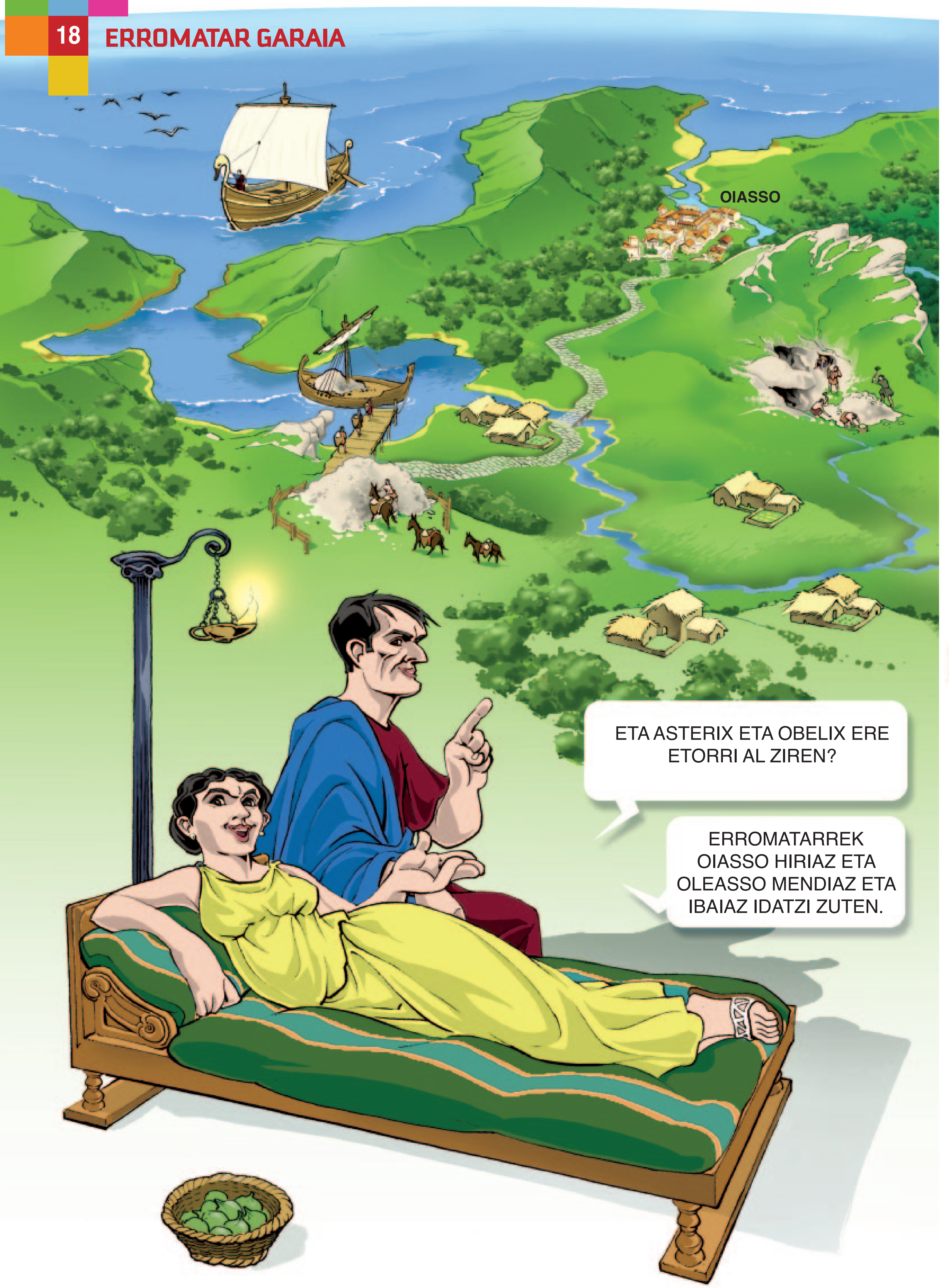
OIASSO
ETA ASTERIX ETA OBELIX ERE ETORRI AL ZIREN?
ERROMATARREK OIASSO HIRIAZ ETA OLEASSO MENDIAZ ETA IBAIAZ IDATZI ZUTEN.

BA AL DAKIZU ZER EGIN ZUTEN ERROMATARREK ARDITURRIN?

....

....

....

....

....

....

GURE HERRIAN ERE UTZI ZITUZTEN AZTARNAK.

ARGAZKI HAUETAKO BATEAN ERROMATARREK ERAKUTSI ZIGUTEN ZERBAIT DAGO. ZER OTE DA?

HERRIAN BA OMEN ZEN ERROMATAR GALTZADA.

PONTIKA BASERRIAREN AURREAN IKUS ZITEKEEN. DESAGERTU DA.

MINERVA JAINKOSAREN BRONTZEZKO ESTATUATXO BAT AURKITU OMEN ZUTEN BAINA DESAGERTURIK DAGO.

ERROMATARREK ARDITURRITIK ATERATAKO **BERUNA** PASAIAKO PORTURA ERAMATEN ZUTEN ITSASOZ GARRAIATZEKO. BERAUN DAGOEN LEKUAN **BERUN** BILTEGI BAT ZUTELA USTE DA. HORTIK DATORKIO **BERAUN** IZENA.

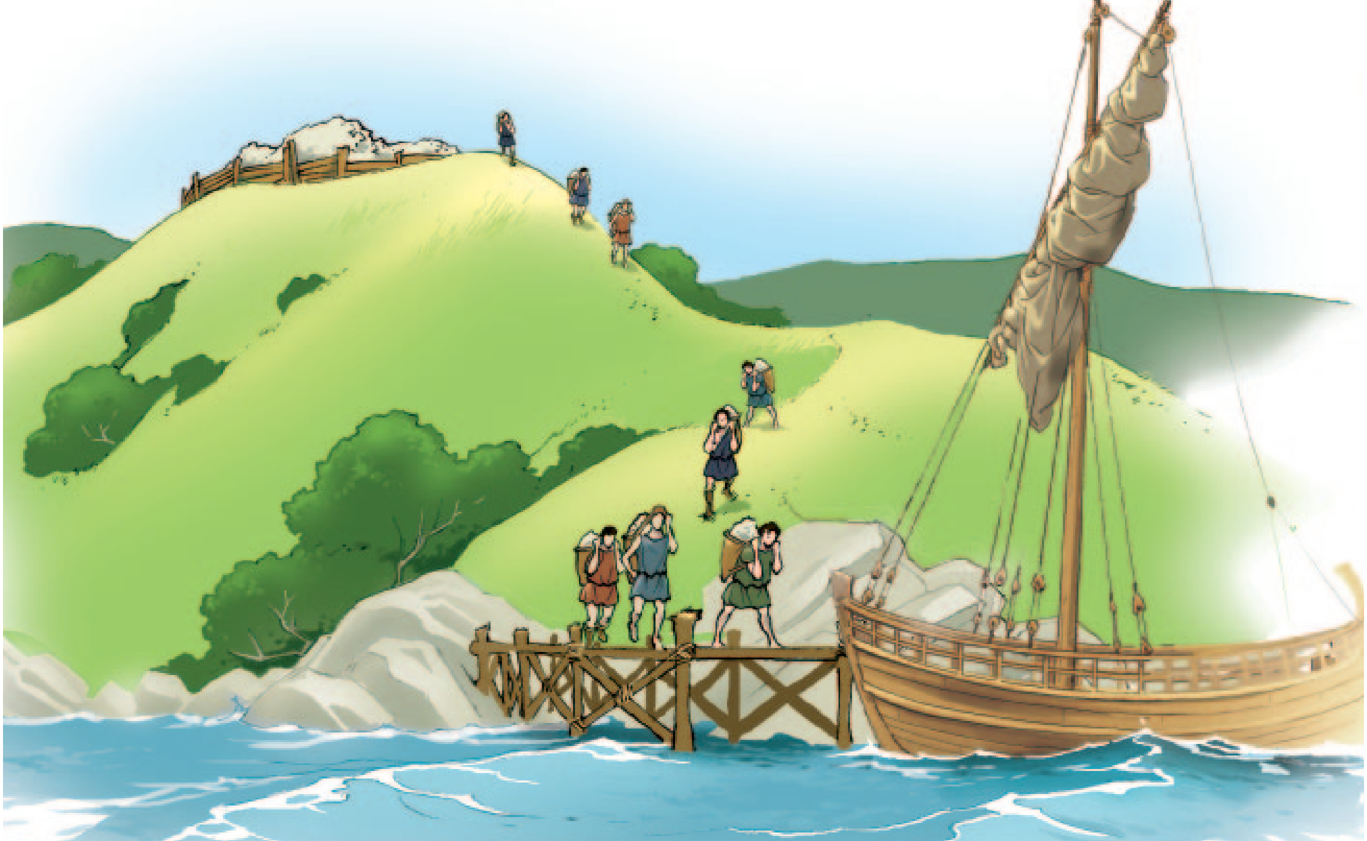

TOKIEI IZENA JARTZEKO, BERTAKO EZAUGARRIREN BAT EDO HAN EGITEN ZEN ZERBAIT HARTZEN ZEN KONTUAN. GURE ABIZEN ASKO ERE HORRELA ASMATU ZITUZTEN GARAIREN BATEAN.

ERROMATAR GALTZADA ERABILIZ BATETIK BESTERA JOANGO ZARA.

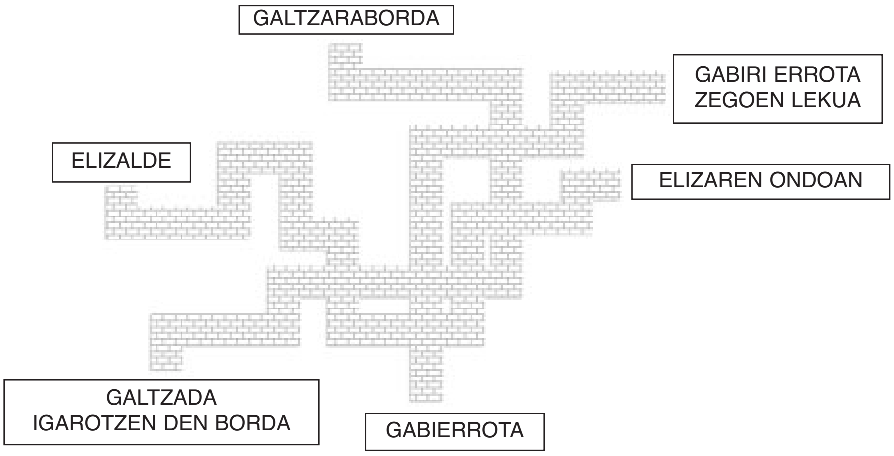

ORAIN ZURE TXANDA: ASMATU ZUK ERE LEKU IZENAK EDO ABIZENAK.

. . . . : ....

. . . . : ....

. . . . : ....

Jaungoiko TXIKI

AITARENGANDIK JASO NUEN IZENA. BEHARTSUAK GINEN ETA DENEK BARRE ETA ISEKA EGITEN ZIGUTEN. HORREGATIK, BEHARTSU ETA BABESGABEEN LAGUN IZAN NAIZ.

GAZTETATIK LAPURRETAK LEPORATU ZIZKIDATEN, ETA BEHIN ISEKA EGINEZ ARI ZITZAIDAN GIZONA HIL NUEN LABANKADAZ.

MIKELETEEK ATXILOTU ETA CEUTAKO KARTZELARA ERAMAN NINDUTEN. HERRIKO ZENBAIT JAUNTXOK BARREZ AGURTU NINDUTEN. “ITZULTZEN NAIZENEAN HILKO ZAITUZTET” AGINDU NIEN.

ONDOREN, MELILLARA ERAMAN NINDUTEN MAIRUEN KONTRAKO GERRARA. EZIN NUEN ULERTU ZERGATIK HIL BEHAR NITUEN KALTERIK EGIN EZ ZIDATEN HAIEK ETA ALDE EGIN NUEN.

MULEY-HAFFID MAIRUEN BURUZAGIAREN LAGUNTZAILE IZAN NINTZEN. *MAIRU GIPUZKOARRA* ESATEN ZIDATEN, HAIEN GISARA JANTZI ETA EUSKARAZ HITZ EGITEN NUELAKO. OSPETSUA BIHURTU NINTZEN.

GERRA AMAITU ZEN NOIZBAIT ETA CARTAGENAKO KARTZELARA ERAMAN NINDUTEN.

HANDIK IHES EGIN NUEN ETA OINEZ IRITSI NINTZEN HERRIRA HAMASEI EGUNETAN.

AMERIKETARA JOATEKO BIDAI TXARTELA ETA DIRU ZORRO EDERRA NITUEN ZAIN, BIZIA GALTZEKO BELDUR ZIREN JAUNTXOEK UTZIAK.

ORDUAN, TXILERA JOAN NINTZEN. HANDIK AURRERA BIZITZA BERRIA HASI AHAL IZAN NUEN ETA ZORIONTSUA IZAN NAIZ, AZKENEAN!

ZER IKASI DUZU?

....

....

....

....

....

....

....

ZER GUSTATU ZAIZU GEHIEN?

....

....

....

....

....

....

Herria ezagutzen

1 Nor ginen
2 Itsas bazterrean
3 Handituz
4 Gure altxorra
5 Orain, gu!
6 Etorriko direnak

www.ondarea-errenteria.net

Errenteriako Udala

hh
hik hasi